

Kaip kirčiuojamas žodis informacinis?

Vykstant susirinkimams, pasitarimams, mokymams, pranešėjai dažnai vartoja žodžius „**informacinis**“, „**konsultacinis**“, „**avarinis**“. Kaip jie kirčiuojami?

Tai 1-osios kirčiuotės būdvardis, kaip ir dauguma priesagos -inis, -ė vedinių, padarytų iš žodžių, kurie turi baigmenį -ija, bet yra praradę priesagą -ij-, pvz.: **reprezentacinis**, **demonstracinis**, **operacinis**. Taigi kirčiuojama pastoviai (tame pačiame skiemenyje):

V. informacinis, informacinė
K. informacinio, informacinės
N. informaciniam, informacinei
G. informacinį, informacinę
Įn. informaciniu, informacine
Vt. informaciniame, informacinėje.

Ta pati taisyklė galioja ir būdvardžiui „**konsultacinis**“, „**konsultacinė**“.

Kaip rašytina: „aplinkkelis“ ar „aplinkelis“?

Dėmenų sandūroje paprastai rašomi visi susidūrę priebalsiai ar balsiai nepaisant jų tarimo, taigi rašytina **aplinkkelis** (aplinkinis kelias), **švarraštis**, **puoddangtis**, **pusseserė** ir pan. (žr. kn. „Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba“, 1992, p. 35).

Ar taisyklingai vartojama: „spaudos prenumerata ateinantiems metams“?

Taisyklingai. Laikui su paskirties atspalviu reikšti vartotinas naudininkas, pvz.: Pirmininkas renkamas **trejiems metams**. Posėdis **atidėtas pirmadieniui**.

Netaisyklingai būtų *sekantiems* metams, taisyti taip: **ateinantiems metams**, **kitiems metams**.

Ar vietininkas tinka veiksmo būdai ar laikui reikšti?

Ne, netinka, pvz.: Operacijos *daugelyje atvejų* (taisoma: **daugeliu atvejų**; **daugiausia**; **dažniausiai**; **paprastai**) pavykdavo. *Daugumoje* (taisoma: **Daugiausia**; **Dažniausiai**; **Paprastai**) gripu sergama pavasarį ir rudenį.

Kaip taisyklingai pateikti paveikslus, lenteles, schemas?

Gana dažna kalbos negerovė – netaisyklingai pateikti paveikslai, lentelės, schemas, priedai. Rašoma: *Pav. 1, Lentelė 2, Schema 3, Priedas 4*. Lietuvių kalboje pažyminys vartojamas prieš pažymimąjį žodį, todėl turėtų būti: **1 pav.**, **2 lentelė**, **3 schema**, **4 priedas**.

Ar lietuvių kalboje vartotinas žodis „modelinas“?

Taip, **modelinas** vartotinas žodis (žr. „Bendrinės lietuvių kalbos žodyno“ antraštinę). Tai elastinga medžiaga (polimerinis molis), kurią minkant galima sukurti įvairiausias figūreles.

„Facebook“ ar feisbukas? „Twitter“ ar tviteris?

Oficialusis pavadinimas „**Facebook**“ – tai socialinis tinklas internete, vienijantis tam tikrų bendrų interesų turinčių žmonių grupę, kuriančią svetainės turinį ir tarpusavyje bendraujančių automatizuotomis svetainės priemonėmis. Straipsniuose, tarpusavyje bendraudami puikiausiai galime vartoti bendrinį žodžiu tapusį, pagal tarimą lietuviškai perrašytą žodį **feisbukas** (vartojamais be kabučių ir mažąja raide).

Bendriniais žodžiais jau tapo ir kiti socialinių tinklų pavadinimų „**Twitter**“, „**YouTube**“ adaptuoti variantai – **tviteris**, **jutubas**. Kaip galimi sinonimai jie įrašyti ir į „Enciklopedinį kompiuterijos žodyną“, „Aiškinamąjį kompiuterijos terminų žodyną“. Galima vartoti ir kitus adaptuotus plačiau paplitusių pavadinimų variantus: **instagramas**, **skaipas** ir pan.

Parengė Dokumentų valdymo skyriaus kalbos tvarkytoja Aldona Bareikienė